

## Yttrande över betänkandet "Enhetlig och effektiv marknadskontroll" (SOU 2020:49)

Post- och telestyrelsen (PTS) är enligt 1 § förordningen (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen förvaltningsmyndighet med ett samlat ansvar inom postområdet och området för elektronisk kommunikation.

PTS tillstyrker generellt utredningens förslag och lämnar följande synpunkter.

### En lag med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadskontrollförordning

PTS tillstyrker förslaget att införa en lag med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadskontrollförordning som är tillämplig för alla sektorer som omfattas av EU:s marknadskontrollförordning<sup>1</sup>.

### Relationen mellan den föreslagna lagen och radioutrustningslagen

Den föreslagna lagen med kompletterande bestämmelser kompletterar EU-förordningen. Bestämmelserna i den föreslagna lagen ska ersätta de bestämmelser i sektorslagstiftningen som rör marknadskontroll av produkter som omfattas av unionslagstiftningen som förtecknas i bilaga I till EU:s marknadskontrollförordning. Bestämmelser som rör produktkrav ska alltså finnas kvar i sektorslagstiftningen. I sektorslagstiftning vars bestämmelser även rör produkter som faller utanför tillämpningsområdet för EU:s marknadskontrollförordning eller som reglerar annan tillsyn än marknadskontroll, införs en hänvisning till den föreslagna lagen.

---

<sup>1</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011.

Bilaga I till EU:s marknadskontrollförordning omfattar bl.a. radioutrustningsdirektivet<sup>2</sup>. Radioutrustningslagen (2016:392) är endast tillämplig på produkter som faller under radioutrustningsdirektivet. Det sker ingen marknadskontroll enligt radioutrustningslagen av produkter på det icke harmoniserade området eller av produkter vars krav endast regleras nationellt. Därmed omfattar radioutrustningslagen inte produkter som faller utanför tillämpningsområdet för EU:s marknadskontrollförordning eller annan tillsyn än marknadskontroll.

Utredningen föreslår att 12–17 §§ radioutrustningslagen ska upphöra att gälla. PTS anser i likhet med utredningen att de bestämmelser i radioutrustningslagen som föreslås ersättas med bestämmelser i den föreslagna lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadskontrollförordning kan upphävas, vilket även innebär följdändringar i radioutrustningsförordningen. PTS noterar att 12 § andra stycket radioutrustningslagen, som motsvaras av artikel 42 radioutrustningsdirektivet, saknar motsvarighet i den föreslagna lagen. Det krävs därför enligt PTS mening att en bestämmelse motsvarande 12 § andra stycket även fortsättningsvis finns i lag. Vad gäller 15 § radioutrustningslagen, se notering under rubriken Finansiering.

### **Befogenheter**

#### Anonyma köp

Artikel 14.4 j) i EU:s marknadskontrollförordning ger bl.a. möjlighet att köpa varuprover, inbegripet under fingerad identitet. I 12 § förslaget till lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadskontrollförordning begränsas denna befogenhet genom att köp under dold eller fingerad identitet (anonymt köp) enligt artikel 14.4 j) endast får ske om det är nödvändigt för att uppnå syftet med kontrollen. Dessutom ska marknadskontrollmyndigheten efter ett anonymt köp underrätta den ekonomiska aktören om det anonyma köpet så snart som möjligt. Detta förslag kommer att försvåra för marknadskontrollmyndigheten att införskaffa utrustning för kontroll och kontrollen kan blir mindre effektiv. Krav på underrättelser i efterhand kan medföra att aktören i fortsättningen försvårar möjligheten till anonyma köp. PTS anser därför att det krävs en befogenhet att genomföra anonyma köp i likhet med vad som anges i artikel 14.4 j) i EU:s marknadskontrollförordning och som inte begränsas på förslaget sätt, för en effektiv marknadskontroll.

---

<sup>2</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/53/EU av den 16 april 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av radioutrustning och om upphävande av direktiv 1999/5/EG.

### Begränsning av onlinegränssnitt samt tillgång till information och handlingar

Enligt 14 § förslaget till lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadskontrollförordning har marknadskontrollmyndigheterna befogenheten att ålägga ekonomiska aktörer att avlägsna innehåll rörande produkter från ett onlinegränssnitt, att kräva att varningsmeddelanden visas eller, i vissa fall, ålägga värdtjänstleverantörer, innehållsleverantörer och internetleverantörer att begränsa åtkomsten till ett onlinegränssnitt enligt artikel 14.4 k) i EU:s marknadskontrollförordning.

PTS välkomnar dessa befogenheter. För att utöva befogenheterna behöver marknadskontrollmyndigheterna ha möjlighet att inhämta uppgifter om ägande av webbsidor från domänregister, domänregistratorer eller liknande aktörer. Befogenheten att inhämta information och handlingar enligt 4 § förslaget till lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadskontrollförordning är dock begränsad till informationsinhämtning från ekonomiska aktörer. Begreppet ekonomisk aktör definieras i artikel 13.3 EU:s marknadskontrollförordning och omfattar tillverkaren, tillverkarens representant, importören eller distributören, leverantören av distributionstjänster eller en annan fysisk eller juridisk person som omfattas av skyldigheter avseende tillverkning av produkter, tillhandahållande av dem på marknaden eller ibruktagande av dem i enlighet med relevant harmoniserad unionslagstiftning.

PTS anser att befogenheten att inhämta uppgifter behöver utvidgas till andra aktörer än enbart ekonomiska aktörer. Detta för att marknadskontrollmyndigheten ska kunna inhämta uppgifter från exempelvis ett domänregister som inte är en ekonomisk aktör enligt definitionen ovan, för att på så sätt effektivt kunna utöva befogenheterna i 14 § förslaget till lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadskontrollförordning.

### **Finansiering**

I utredningen<sup>3</sup> resoneras kring marknadskontrollmyndigheternas finansiering utifrån skäl 49 i EU:s marknadskontrollförordning. Där anges att medlemsstaterna bör säkerställa att tillräckliga finansiella resurser alltid finns tillgängliga för att tillhandahålla lämplig personal och utrustning till marknadskontrollmyndigheterna, att effektiv marknadskontroll är krävande i fråga om resurser och att stabila resurser bör tillhandahållas på en nivå som är anpassad till tillsynsbehovet vid varje given tidpunkt. Vidare anges att medlemsstaterna bör ha möjlighet att komplettera den offentliga finansieringen genom att från berörda ekonomiska aktörer återkräva de kostnader som

---

<sup>3</sup> Se SOU 2020:49 Enhetlig och effektiv marknadskontroll, s. 485 f.

uppstår vid marknadskontroll av produkter som befins vara icke överensstämmande.

PTS ställer sig tveksamt till utredningens slutsats om att nuvarande system med avgiftsfinansiering för marknadskontroll av radioutrustning inte är förenligt med EU:s marknadskontrollförordning. Enligt PTS mening kan offentlig finansiering enligt skäl 49 i marknadskontrollförordningen även innebära avgiftsfinansiering av PTS uppgifter, på det sätt som sker enligt 15 § radioutrustningslagen. De avgifterna tas inte heller ut av ekonomiska aktörer enligt förordningens definition. Enligt det nuvarande systemet med avgiftsfinansiering tas avgifter i stället ut av den som är anmäld enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation eller som har tillstånd enligt 3 kap. 1 § samma lag. PTS anser att nuvarande system för avgiftsfinansiering av marknadskontrollen fungerar väl utifrån de syften som regeringen angivit i prop. 2015/16:93<sup>4</sup> och prop. 2000/2001:10<sup>5</sup>. Om 15 § första stycket radioutrustningslagen upphävs saknas reglering av PTS finansiering som då måste regleras i annan paragraf.

PTS vill i sammanhanget nämna att det, oaktat den aktuella utredningen, finns ett behov av att se över 15 § radioutrustningslagen, där den rättsliga grunden för att ta ut marknadskontrollavgift finns. Av 15 § radioutrustningslagen framgår att för att täcka kostnaderna för en marknadskontrollmyndighets uppgifter enligt denna lag ska den som är anmäld enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation eller som har tillstånd enligt 3 kap. 1 § samma lag betala en avgift. Kammarrätten i Stockholm har i dom den 3 juli 2020 i mål nr 1669-20 funnit att den som har tillstånd att använda sådan utrustning som inte omfattas av radioutrustningslagen, dvs. utrustning som omfattas av undantagen i 2 § samma lag, inte kan åläggas en avgiftsskyldighet med stöd av lagen. PTS har överklagat domen till Högsta förvaltningsdomstolen (mål nr 4484-20). Enligt PTS mening ska den som har tillstånd enligt 3 kap. 1 § LEK betala en avgift, även om utrustningen ifråga inte omfattas av radioutrustningslagen. Med anledning av kammarrättens dom anser PTS emellertid att det finns ett behov av att tydliggöra vilka som är skyldiga att betala avgift enligt 15 § radioutrustningslagen.

#### **Sveriges centrala samordningskontor**

PTS välkomnar utredningens förslag att peka ut Swedac som centralt samordningskontor samt att det centrala samordningskontoret ska ta över ansvaret för sekretariat och ordförandeskap av Marknadskontrollrådet från

---

<sup>4</sup> Prop. 2015/16:93 Genomförande av radioutrustningsdirektivet, s. 46 f.

<sup>5</sup> Prop. 2000/2001:10 Finansiering av marknadskontroll av radio- och teleterminalutrustning, s. 6 f.

Swedac. Swedac och sekretariatet för Marknadskontrollrådet utför redan idag uppgifter som till stor del motsvarar de uppgifter som kommer att åligga det centrala samordningskontoret. De nya uppgifter som följer av EU:s marknadskontrollförordning kan på detta vis integreras i befintlig verksamhet på ett effektivt sätt.

#### **Bemyndigande om att meddela föreskrifter**

Enligt utredningens förslag ska bemyndigandet att meddela föreskrifter om ersättning i 15 § andra stycket radioutrustningslagen upphöra att gälla genom lag om ändring i radioutrustningslagen, som föreslås träda i kraft den 16 juli 2021. Ett nytt bemyndigande att meddela föreskrifter om ersättning, i 17 § andra stycket förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadskontrollförordning, föreslås träda i kraft vid samma datum. PTS vill här nämna att det är viktigt att PTS har möjlighet att upphäva befintliga föreskrifter om ersättning enligt radioutrustningslagen även efter att bemyndigandet att meddela föreskrifter om ersättning flyttas till den nya lagen.

---

Detta yttrande har beslutats av divisionschefen Catarina Wretman. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Jonas Wessel, enhetscheferna Katarina Holmqvist och Nina Gustafsson, tf enhetschefen Fredrik Johanson och juristen Peggy Haase (föredragande) deltagit.

